

Podsumowanie działalności Studenckiego Koła Naukowego Historyków AP w roku akademickim 2004/2005

Studenckie Koło Naukowe Historyków AP zapoczątkowało rok akademicki 2004/2005 Obozem Naukowym na Dolnym Śląsku (16–29 sierpień 2004). Wyjazd SKNH został zorganizowany pod hasłem: *Ziemie Zachodnie jako przykład migracji ludności polskiej, niemieckiej i ukraińskiej po II wojnie światowej*. Realizacja tego programu została przewidziana na 3 lata. Podczas trwania obozu, w związku wcześniejszymi założeniami, studenci historii przeprowadzili ponad 60 wywiadów (według opracowanej ankiety) z ludnością przesiedloną na Ziemie Zachodnie po II wojnie światowej. Wspomnienia przesiedleńców były nagrywane na taśmie magnetofonowej. Zapis ten stanowi niezwykle cenne źródło do badań nad najnowszą historią Polski. Po przyjeździe z obozu, uczestnicy wyprawy spisali i opracowali przeprowadzone przez nich wywiady. Zostały one także wydrukowane i złożone w archiwum SKNH. Po zakończeniu zadania planowany jest druk książki, w której zostanie zamieszczonych około 100 najciekawszych wywiadów z ludnością przesiedloną.

Zagadnienie przesiedleń/wypędzeń Polaków (którym zajęło się SKNH AP) jest niezwykle ważne, gdyż w świadomości europejskiej (w tym szczególnie niemieckiej) istnieje stereotyp, że jak Niemiec to wypędzony, jak Polak to przesiedlony. A przecież o tym czy czuło się „tylko” przesiedlonym, czy „aż” wypędzonym, może stwierdzić tylko osoba, która przeżyła ten dramat. Badania, które prowadzi SKNH AP są bardzo istotne, ponieważ jest to ostatni moment, aby w ogóle można było je urzeczywistnić. Większość udzielających wywiady jest bowiem w mocno podeszłym wieku. W Polsce podobnych badań nie prowadzono prawie w ogóle. Było to spowodowane w pierwszym rządzie systemem PRL-owskim, który nie był zainteresowany Polakami tęskniącymi za swoimi małymi ojczyznami znajdującymi się gdzieś na terenie ówczesnego ZSRR. Zupełnie inaczej wygląda to, jeśli chodzi o wspomnienia niemieckie. Tutaj przez lata (szczególnie w zachodnich Niemczech) stworzono całą

naukę zajmującą się wypędzonymi z ziem zachodniej Polski. To w skrócie powody, przez które SKNH zajęło się tym pomijanym zagadnieniem.

Jako ciekawostkę można też dodać, że pierwsze wywiady studentów SKNH ukazały się już drukiem w „Kwartalniku Powiatu Oleśnickiego” (patrz: „Kwartalnik Powiatu Oleśnickiego”, nr 1 (10) 2005, s. 71–75).

Następnie, już po oficjalnym rozpoczęciu roku akademickiego, na oficjalnej stronie internetowej Instytutu Historii pojawiła się nowa odświeżona strona SKNH. Można na niej odnaleźć materiały dotyczące bieżącej działalności Koła oraz jego historii. Na stronie dostępne są także poszczególne numery oficjalnego czasopisma SKNH „Wehikuł czasu”. W gazetce są zamieszczane artykuły o tematyce historycznej, ale również kulturalnej, humorystycznej, a także poezje. „Wehikuł Czasu” jest pismem otwartym, w którym może publikować każdy student oraz pracownik Instytutu Historii. W Internecie pojawiło się też Forum Historyków AP (zarządzane przez członków Koła), gdzie studenci historii (i nie tylko) w niezobowiązującej formie mogą podyskutować o różnych zagadnieniach historycznych. Dyskusje na Forum są żywe, a odwiedzają go coraz liczniej kolejni internauci pasjonujący się historią.

Listopad był miesiącem, w którym odbył się organizowany przez Koło „Bal Historyka”. Był to kolejny już „bal przebierańców”. Stroje z poszczególnych epok zagościły na parkiecie klubu „Bakałarz”. Tak organizowane imprezy stały się już tradycją, a chętnych, jak zazwyczaj, było więcej niż biletów. „Żyje” też kronika SKNH, którą reaktywowano po latach nieistnienia.

Jednak dla Koła chyba najważniejszy był fakt otrzymania od władz uczelni siedziby dla SKNH! Po ponad pięćdziesięciu latach błakania się Koła w różnych salach dydaktycznych Instytutu Historii, nareszcie członkowie SKNH mogą spotykać się i pracować we własnym lokalu. Jest też miejsce na działalność „Wehikułu Czasu” oraz na składanie dokumentacji organizacji. W tym miejscu piszący te słowa pragnie szczególnie podziękować Jego Magnificencji Rektorowi AP prof. Henrykowi Żalińskiemu oraz Dyrekcji Instytutu Historii, profesorom Markowi Wilczyńskiemu i Zdzisławowi Nodze, za nieocenioną pomoc i zaangażowanie w staraniach Koła o własną siedzibę. Jeszcze raz dziękujemy!

Rok 2005 Koło ogłosiło „Rokiem mediewistów”. Wzorem roku poprzedniego, który był „Rokiem starożytniczym” udało się zaprosić z wykładami do naszego Instytutu wielu wybitnych mediewistów z renomowanych uczelni w Polsce. Szczególnie liczni byli prelegenci z Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Koło, współpracując z klubem „Bakałarz”, kontynuowało też cykl prezentacji dokonań naukowych pracowników Instytutu Historii AP. O swojej pracy i książce opowiadała między innymi prof. Bożena Popiołek. Jednocześnie tradycyjnie realizowane były cykle: „Maraton Filmów Historycznych”; „Spotkania z ...” oraz „Konkurs Historyczny”.

SKNH wspólnie z dyrekcją i pracownikami Instytutu przygotowało także „Dni otwarte Instytutu Historii”. Studenci (niektórzy przebrani w stroje z epok historycznych) wspólnie z pracownikami przedstawiali ewentualnym przyszłym studen-

tom program studiów, a także inne formy rozwoju możliwe w naszym Instytucie. Prezentacji towarzyszyła okolicznościowa wystawa fotograficzna przygotowana przez SKNH.

Nie zapominając o zajęciach ściśle naukowych, nasi studenci brali udział w sesjach naukowych w Zielonej Górze, Gdańsku i Warszawie. Jednak faktem najistotniejszym tej działalności była organizacja studenckiej części 17. Powszechnego Zjazdu Historyków Polskich, który odbył się we wrześniu 2004 roku w Krakowie. Wspólnie z Kołem Historyków UJ nasi studenci opracowali tematykę sesyjną. Następnie, już podczas trwania Zjazdu swoje założenia wprowadzili w życie. Część studencka konferencji (zresztą jak i całość Zjazdu) została wysoko oceniona przez uczestników tego Sympozjum. Stale trwa też intensywna działalność poszczególnych sekcji Koła (istnieją sekcje: Starożytnicza, Wojskowości, Historii kobiet, Historii XIX wieku). W związku z tym odbywają się spotkania, na których członkowie SKNH przedstawiają referaty zgodne z tematyką działalności poszczególnych sekcji. Każda grupa, przynajmniej kilka razy w roku, organizuje wycieczki dydaktyczne do krakowskich muzeów oraz innych obiektów historycznych.

W praktyce rok 2004/2005 SKNH AP zakończyło kolejnym obozem naukowym. W dniach 28 lipca – 07 sierpnia 2005 r. odbył się on na Pomorzu Zachodnim. Był to już drugi obóz naukowy Koła zorganizowany pod hasłem: *Ziemie Zachodnie jako przykład migracji ludności polskiej, niemieckiej i ukraińskiej po II wojnie światowej*. Bazą główną tym razem stało się miasto Szczecinek. Również tutaj, dzięki pomocy miejscowej ludności i mediów, udało się przeprowadzić kolejne kilkadziesiąt wywiadów z ludnością przesiedloną/wypędzoną. Po zrealizowaniu zaplanowanego programu, studenci udali się w objazd po zabytkowych miejscowościach Pomorza Zachodniego (w każdym z odwiedzanych miejsc wygłaszano wcześniej przygotowane referaty poświęcone poszczególnym odwiedzanym obiektom). Między innymi młodzi historycy dotarli na wyspę Wolin, gdzie uczestniczyli w corocznym Festiwalu Wikingów. Z tej wyprawy powstała dokumentacja fotograficzna zabytków Pomorza Zachodniego złożona obecnie w siedzibie Koła.

Hubert Chudzio

